

Feminizm Fikri Aileyi Nasıl Parçaladı

BÖLÜM 3

Feminizmin Evliliği, Anneliği ve Geleneksel Aile Birliğini Hor Görmesi

Ekonomik Olarak Kocaya Bağımlılık & Evdeki Roller ve Anneliği Kadınların Yeteneklerinin İsraf Edilmesi olarak görür

Bu makalenin üçüncü Bölümü feministlerin evliliğe ve geleneksel aile birliğine karşı saldırılarının nasıl meydana geldiğini inceleyecek ve bunları İslam'ın kadına, evliliğe ve aile hayatına dair seçkin bakış açısıyla karşılaştıracaktır.

(i) Kocaya Ekonomik Olarak Bağımlı Olmayı Kadının Özgürleşmesiyle Bağdaşmaz Gördüler:

Batılı feminizm; kocaya ekonomik bağımlılığı kadına saygı veya kadının özgürleşmesiyle bağdaşmaz olduğu görüşünü ileri sürdü. Onlara göre kadınlar statülerini yükseltmek, toplumda erkeklerle gerçek eşitlik sağlamak ve evlilikte erkeklere "kulluktan" kurtulmak için, kadının kendi parasını kazanması gerektiğine inandılar. Bu nedenle kadının başarısı ve güçlenmesini iş gücüne katılmasıyla, kariyer peşinde koşturmakla ve mali açıdan bağımsız olmakla bağdaştırdılar.

Bu fikirler ise Batılı laik devletlerdeki kadınların evlilikte ve toplumda yaşadıkları adaletsizlikten doğmuştu. Örneğin; kadınlar mutsuz ve kötü muamele gördükleri evlilikleri devam ettirmek mecburiyetindeydiler çünkü çoğu zaman boşandıktan sonra kendi geçimlerini sağlayamazdılar. Buna ilaveten dul kaldıklarında da çoğu zaman maddi sıkıntıya düşerlerdi. Tüm bunların nedeni ise ne devletin, ne toplumun ne de akrabalarının evliliğin sona ermesinden sonra onlara bakma yükümlülüğü olmayışındandı. Dolayısıyla feministler; kocaya maddi bağımlılıktan dolayı kadınların ekonomik açıdan korumasız ve bir yazarın ifade ettiği gibi, "*kocanın gelirine bağımlılıktan kaçışı olmayan bir hayata mahkûm*" olduğunu iddia ettiler. Bundan dolayı kadınları 'evliliğin zalim kurumundan ve hapsinden' kurtulmanın 'tek yolu' kendilerine ait gelirleri olmasından geçtiğine ikna etmeye çalıştılar.

Ne var ki pek çok Müslüman da kendini kadının güçlenmesinin, saygı görmesinin ve mali güvenliğinin mali bağımsızlıkla olacağı fikrine kaptırdı. Bu sadece siyasi ve kültürel sömürünün ve Müslüman toplumlarda yoğun bir şekilde feminist fikirleri teşvik eden laik Müslüman rejimlerin sayesinde İslam beldelerine sızan Batılı feminist fikirlerle olmadı. Fakat İslam dünyasına hükmeden laik rejimlerin boşanmış ve dul kalmış kadınlara gerektiği gibi bakmamasından da kaynaklanmıştır. Bu rejimler kadınları ve çocukları, sokaklarda dlenmek veya yiyecek için çöpleri karıştırmak zorunda da kalsalar kendi hallerine terk ettiler.

Batılı laik sistemlerin aksine İslam hiçbir zaman erkeğin evin geçimini temin etme görevini bir ayrıcalık veya kadınlar üzerinde tahakküm aracı olarak görmemiştir. Aksine, erkeğin omuzuna yüklenmiş ağır bir sorumluluk kabul ederken kadının erkeğe mali bağımlılığını kadın için bir ayrıcalık olarak görmüştür. Zira erkeğin mali bakımı üstlenmesi kadının omuzlarından kendi geçimini sağlama zorunluluğu kaldırır ve ona annelik görevlerini yerine getirebilmesi için olanak sağlar. Çalışmak zorunda kalmadığı için çocuklarının bakımını, beslenmesini ve eğitimini hiçbir zaman kısıtlaması, baskı ve zorlama olmadan yerine getirebilir.

Hatta İslam'da erkek akrabalar ellerinden geldiğince kadın akrabalarının geçimini sağlamak zorundadırlar. Ancak kadının bakacak hiçbir erkek akrabası yoksa, o zaman kadının mali bakımından, her türlü maddi sıkıntıya karşı korunmasından ve iyi bir yaşam standardına sahip olmasından devlet sorumludur. Rasulullah (sav) buyurdular ki, « مَنْ تَرَكَ مَالًا فَلْأَهْلِهِ وَمَنْ تَرَكَ دِينًا أَوْ صَبَاغًا »

«قَالِي وَعَلِيَّ» "Kim bir mal bırakırsa, onun mirasçılara aittir. Kim de bakıma muhtaç kimseler çocuk yahut bir borç geriye bırakırsa o benim üzerimedir"

Bundan dolayı İslam'ın Hilafet nizamında, boşanmış dul kalmış veya evlenmemiş kadınlar her zaman finansal açıdan güvende olmalıdır, ıslah edilmesi mümkün olmayan veya kendilerine kötü muamele edilen bir evliliği geçim kaygısıyla sonlandırmaktan korkmazlar. Buna ilaveten erkek karısının ve ailesinin maddi geçimini sağlama yükümlülüğünü eşini kontrol etmek veya manipüle etmek için kullanmaktan men edilmiştir. Kendi arzusuna göre bakımı üstlenip terk etmesi mümkün değildir çünkü karısının onun malında hakkı vardır ve ihtiyacı olduğu kadarını alma hakkı vardır. Rasulullah (sav)'in bu hadisinde görüldüğü gibi, عَنْ عَائِشَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا - أَنَّ هِنْدَ (بِنْتَ) رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ أَبَا سُوْفْيَانَ رَجُلًا شَجِيحًا، فَأَحْتَاجُ أَنْ أَخَذَ مِنْ مَالِهِ. قَالَ: «خُذِي مَا يَكْفِيكَ وَوَلَدَكَ بِالْمَعْرُوفِ» Ebu Sufyan'ın eşi olan Hind bint Utbah yaklaştı ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Elçisi! (kocam) Ebu Sufyan çok cimridir. Çocuklarımı onun mülküyle beslemem günah mıdır? Peygamber Efendimiz (sav) ise şöyle buyurdu: "**Hayır. Adil ve makul olan ihtiyaçlarınız için alın.**" Osmanlı Hilafetinin şer'i sicilleri evlilikteki haklarını temin etmek için mahkemeye başvuran kadınların örnekleriyle doludur.

(ii) Aile İçi Roller ve Anneliği Kadının Yeteneklerinin İsraf Edilmesi Olarak Gördüler:

Birçok Batılı feminist, kadının evdeki görevleri ve çocuk bakmak kadının yeteneklerini israf etmek olduğu fikrini savundu. Bunların kadının toplumda ve kamu hayatında gerçek potansiyelini elde etmesine engel olunduğunu ve ufkunu daralttığını iddia ettiler. Onlara göre ev kadınlığı ve annelik boğucu rollerdi ve kadının hayatta ulaşmak istediği gerçek hedefleri ve hevesleri önündeki engeldi. 'Evde esir gibi tutulurken' toplum içindeki görevlerini tam yerine getiremeyeceğini, devletin vatandaşları olarak erkeklerle eşit seviyede haklar elde edemeyeceğini iddia ettiler. Örneğin, 18. yüzyıl Batılı kadın hareketinin öncülerinden olan Mary Wollstonecraft; "Kadınların Haklarının İntikamı" adlı kitabında, "...tüm siyasi ayrıcalıklardan mahrum edilmiş ve evli olan kadınlar; ceza davaları dışında kendilerine kamusal mevcudiyet verilmeyince, doğal olarak dikkatlerini toplumun tümünden uzaklaştırıp küçük ve önemsiz şeylere odaklanmışlar." Ayrıca feministler; tam saygınlığın ve kendini gerçekleştirmenin tam zamanlı ailevi sorumluluklarla ve onların ifadeleriyle, kadını 'çocuk doğurma makinasına indirgeyen' çocuk yetiştirmekle uyuşmadığını iddia ettiler. Mesela 20. yüzyılın en bilinen feministi ve süfrajet hareketi üyesi (kadınların seçme ve seçilme hakkını savunan hareketler) Christabel Pankhurst, ev hayatındaki sorumluluklar için evli kadınların üzerinde tahammül edilemez yük, zaman ve ekonomik enerji kaybı, ücretsiz (maddi karşılığı olmayan) ve kabul görmeyen işler olduğunu söylemiştir.

Sonuç itibarıyla zamanla birçok feminist; annelikten ve ev kadını ve anne olmaktan uzaklaşarak kadınları istedikleri her şey olabilmeye teşvik ettiler... Yeter ki ev kadını ve tam zamanlı anne olmasınlar. 20. yüzyıl Amerikalı feminist ve çağdaş feminizmin kurucularından Betty Friedan şöyle dedi: "ev kadını olmaya 'razı' olan kadınlar, büyüyünce 'sadece ev kadını' olmak isteyenler, en az kendi ayağıyla (Alman) toplama kamplarındaki ölümüne yürümüş olan milyonlarcası kadar tehlikededir... Onların akılları ve ruhları yavaş yavaş ölmektedir." Hatta BM'nin 1995 Pekin Deklarasyonu ve Eylem Planı; okul müfredatlarında kadın ve erkeklerin "geleneksel kadın ve erkek rollerinde" gösterilmesini, "geleneksel kadın ve erkek rolleri... kadınları toplumda tam ve eşit ortaklık fırsatlarından yoksun bırakmaktadır" diyerek kınamıştır.

Feministlerin kadının ev kadını ve anne rolünü aşağılamasının altında çeşitli nedenler yatmaktadır. *Birincisi*; Batılı laik sistemde ev işi, ücretli işe ve saygın kabul edilen evi geçindirme rolüne kıyasla değersizdir. Dolayısıyla evi geçindirmek; eş ve anne olma statüsünden üstün konumlandırılmıştır. *İkincisi*; Batılı devletler tarihlerinde kadını eve sorumluluklarıyla sınırlandırmış ve ona evin dışında hiçbir rol vermemiştir. Bu durumu bazı kişiler; kadınların eğitim, iktisadi ve siyasi haklarından yoksun bırakılması için gerekçe göstermiştir. Çünkü onlara göre tek vazifesi ev kadını ve çocuk bakıcısı olan kadınların böylesi ayrıcalıklara ihtiyacı yoktu.

Bundan dolayı feministler; eş ve anne olarak görevlerini iyi yerine getiren kadını değil de kendi başarılı kariyeri olan veya en azından kendi geçimini sağlayan kadını başarılı olarak tanımlamıştır. İstihdamı kadını değerli kılan şey olarak görmüşler. Oysa toplum için en önemli değerlerden bir tanesi başarılı bir şekilde çocuk yetiştirmektir. Sonuç olarak feministler rollerde cinsiyet ayrımının ortadan kaldırılmasını, iş hayatında eşit ücret, aile hayatındaki ev işlerinde ve çocuk bakımında kadın ve erkek arasında eşit görev paylaşımı istediler. Çok tanınmış 20. yüzyıl

Zira kocalarının, erkek akrabalarının ve devletin onların mali güvenliğini sağlamakla mükellef olduğunu biliyorlardı. Rasulullah (sav) şöyle demiştir: «قَدْ أُذِنَ لَكُنَّ أَنْ تَخْرُجْنَ لِحَوَائِكُنَّ» “**Ey kadınlar! Allahu Teâla size ihtiyacınızı temin etmeniz için (evlerinizden) çıkmanıza izin vermiştir.**”

Osmanlı Hilafetinin Şer'i Sicil kayıtları, kadınların ekonomik hayatta ciddi anlamda aktif olduklarını ortaya çıkartmıştır. Kayıtlar ayrıca kadınların arsalar, bostanlara, evlere ve başka mülke sahip olduğunu ve bunlardan elde ettikleri gelirlerin tamamen kendilerine ait olduğunu da gösteriyor. Örneğin, 17. yüzyıla ait bir Anadolu şehri Kayseri Şer'i sicilleri; kadınların şehirdeki arazi ve mülklerin çok büyük bir kısmını kendi elinde biriktirdiğini göstermiştir. 1602-1625 yılları arasında arazinin yüzde kırkının mülk devri işleminde en az bir kadın sözkonusudur. 18. yüzyılda Halep'teki kadı sicillerinde, mülk satış işlemlerinde kadınların %63'ünün yer aldığı görülmüştür. Osmanlı Hilafeti'nin mahkeme kayıtları ayrıca kadınların ticaretle uğraştığını, sözleşmeler yaptığını, farklı projelere yatırım yaptığını, kendi şirketlerini yönettiğini, başkalarının şirketlerinde yönetici pozisyonlarında olduğunu da ortaya koymuştur. Dolayısıyla İslam tarihinde evlilik, ev görevleri ve annelik; kadınların toplumda aktif bir hayata sahip olmalarına ve hayatın birçok alanında üstün başarılar sergilemesine engel olmamıştır.

Feminizm Defolu ve Akıl Dışı Bir Fikirdir:

Dolayısıyla Feminizmin evlilik, annelik ve aile birliğini zalim ataerkil yapılar olduğuna dair defolu bir fikir geliştirmiş olması kadınların beşer icadı Batılı laik nizamlarda maruz kaldıkları adaletsizlikten kaynaklanmaktadır. Kadınlara karşı zulümlerin temelinde yatan sebeplere, yani laik sisteme ve sahip olduğu değer ve inançlara odaklanmak yerine; erkekleri ve geleneksel aile yapılarını öfke ve nefretlerinin hedefi kıldılar. Neticesinde birçok kadının evlilikten tiksinemeye başlaması sadece evliliği zalim ve kadın düşmanı bir kurum olarak görmelerinden dolayı olmamıştır. Aynı zamanda erkekleri şüpheli ve haklarını ellerinden almak için bekleyen düşman olarak görmeye başladılar. Maalesef bu düşünce tarzı birçok Müslüman kadını da etkiledi ve onların evliliği ertelemesine veya evlilikten ve annelikten kaçmasına sebep oldu. Birçoğu İslam'ın aile hükümlerine şüpheyle ve hatta nefretle bakmaya başladı. Yine başkaları kocalarını din kardeşi ve hayat arkadaşı yerine düşman olarak görmeye başladı. Neticesinde evlilik hayatını kuşatması gereken huzur yerine çatışmalar baş gösterdi.

Ayrıca feminizm; cinsiyetler arasındaki farklılıkları inkar ederek gerçeği inkar eden kökten arızalı ve akıl dışı öncül üzerinedir. Kadınların yaratılıştan gelen fitratını, insanlığı doğuran yapısını, yok saydı, önemsiz ilan ederek bir kenara itti. Oysa cinsiyetler için evlilik ve aile hayatındaki rollerin tanımlanmasındaki ana faktör olması gerekirdi. Yine annenin bir çocuğun hayatında sahip olduğu merkezi konumu da reddetti. Muhtemel bundan dolayı da Fransız yazar ve feminist Simone de Beauvoir bir keresinde şöyle demişti: *"Hiçbir kadına evde kalıp çocuk yetiştirme yetkisi verilmemelidir... Kadınlara böyle bir seçenek tanınmamalıdır. Çünkü böyle bir tercih hakkı verildiğinde çok fazla kadın bunu seçecektir."*

Bunun yanı sıra feminizmin ve cinsiyet eşitliğinin kadınlarla erkekler arasındaki farklılığın kıymetini bilemeyişleri; onları İslam'ın aile hukukunu, cinsiyetlere göre farklı haklar ve sorumluluklar içermesinden dolayı, kadınlara karşı baskıcı ve ayrımcı olarak yargılamalarına neden oldu. Ancak kadınlara erkek arasında tanzim edilmiş bu farklılıkların birbirlerini tamamlamak ve etkili, iyi düzenlenmiş ve ahenkli bir aile yapısı oluşturmak için olduğunu anlayamadılar. Bu aynı zamanda kadına ve çocuklarına mali bakım, korunma ve destek de sağlamaktadır. Dolayısıyla aileler ve devletler; "Cinsiyetleri eşitlemek" uğruna İslam'ın aile hükümlerini terk edince en çok mağdur olanlar kadınlar ve çocuklar olmuştur.

Bu makalenin dördüncü bölümü feminizm ve cinsiyet eşitliğinin evlilik, annelik ve aile hayatına ve kadın, erkek, çocuk tüm topluma verdiği zararları ele alacaktır.

Hizb ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi adına

Dr. Nazreen Navaz

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Bürosu Kadın Kolları Direktörü